

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagom rasti malo stvari, a slogom sve pokvari. Nar. posl.

Što je...
 Ima moć...
 sam...
 nestiti...
 godi...
 rovali...
 sedna...
 nika...
 odna...
 uzelo...
 goro...
 jivi...
 ahko...
 nuni...
 ill...
 abra...
 ne...
 tio i...
 i ta...
 hr...
 pro...
 sve...
 ni...
 i se...
 nka...
 otivi...
 i svu...
 jera...
 ili li...
 rako...
 dio...
 rač...
 lata...
 iju...
 ojoj...
 ojih...
 a je...
 Cas...
 bila...
 i su...
 onik...
 onko...
 sica...
 ožn...
 ka...
 je...
 ne...
 sia...
 ne...
 i...
 zan...
 rad...
 jar...

Iskazi svakog...
 Dopisi se...
 Nabljegovani...
 Predstava...
 Razmjeno...
 Na malo...
 Uredništvo...
 se u Via...
 Godina XXVIII.

Sastanak državnih zastupnika.

Na poziv g. Dra. Šustersića, državnoga zastupnika za susjednu Kranjsku, i jednoga od predajadnika „Slovenske narodno kršćanske zveze“, sastali su se dne 30. julyja u bialoj Ljubljani, da se pogovore o položaju i da stvore Resolucijah, tomu položaju odgovarajućih, sliedeći slovenski i hrvatski zastupnici na carevinskom vieću: g. vitez Berks, grof Corotini, kanonik Einspieler, dr. Ferjančič, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, dr. Krek, Križar, Pfejfer, Pogačnik, Povša, Robič, profesor Spincič, Suklje, dr. Šustersić, vitez Vuković, Ziekar i dr. Žitnik.

Tršćanske Slavene, koji su bez zakonitog zastupnika, zastupao je g. vitez Naberjog. Dr. Laginja izpričao se poslovu, izjaviv, da će pristati na zaključke.

Sastanku je predejedao dr. Šustersić, koji se je prisutnim srdačno zahvalio, što su se njegovu pozivu odazvali, te im nazvao dobrodošlicu u središću Kranjske.

Nakon pozdrava priobčio je predsjednik drugovom pismo člana kluba, rusinskoga zastupnika Barvinskoga, koji je u ime svojih i svojih drugova pisao, da će oni uvijek biti solidarni sa slovenskimi i hrvatskimi zastupnici. Nadalje prijavi predsjednik brzogjavni pozdrav združene opozicije na hrvatskom saboru u Zagrebu, i odgovor koli ovoj tolli zast. Barvinskomu.

Konačno priobčio isti, da je nedavno primio pismo jednog uglednog člana poljskoga kluba, u kojem izjavlja, da Poljaci žele ostati uvijek u veštini i podupirati pravde želje i težnje Hrvata i Slovenaca.

Nakon toga pavela se razprava o političkom položaju u obće, o pitanju slovenske gimnazije u Celju, o neobnošnih odnošajih u našem Primorju i u Koruškoj, te o sveslovenskom i istarsko-hrvatskom sastanku u Ljubljani.

Iza podužje razprave prihvatili su taj sakupljeni zastupnici jednoglasno sliedeće resolucije:

Sakupljeni zastupnici priznavaju jednoglasno potrebu, da se uvidi sadašnja parlamentarna većina.

Oni hoće ostati vjerni toj većini, dok ona ostane vjerna načelom, izraženim u nacrtu adrese, prihvaćenom od odbora za adresu na carevinskom vieću. Ujedno odsanjaju najostrije parlamentarnu obstrukciju, koja je zapriječila, da se nisu razpravile pučanstvu toli nužne reforme, te odlučno odbijaju svaku vladinu promjenu, kojom bi pokazala, da je na škodu slavenskih naroda popustila bila u čem neopravdanim zahtjevom u obstrukciji združenih stranaka.

Na sastanku sakupljeni zastupnici pronašli su napose neobhodno potrebitim, da naglase sliedeće životne zahtjeve slovenskoga i hrvatskoga pučanstva:

I. Celjsko pitanje mora se čim prije i konačno urediti u smislu opravdanih zahtjeva i prosvjetnih potreba štajerskih Slovenaca.

II. Sadašnji vladin sistem u Primorju mora se obzirom na nesnosne odnošaje slavenskoga stanovništva u što kraćem roku promijeniti, tim više, što su se ti odnošaji nakon posljednjega zasjedanja carevinskoga vieća u svakom obziru poostrihili.

III. Prigodom promjene u zemaljskom predsjedništvu u Koruškoj mora se računati sa opravdanim zahtjevima koruških Slovenaca; zemaljskim predsjednikom neka se imenuje muža, koji će biti pravedan obim narodnostim u zemlji stanujućim.

IV. Sakupljeni zastupnici nebi mogli podupirati vladu, koja nebi htjela zadovoljiti ovdje, izraženim zahtjevom.

V. Konačno zaključio je sastanank zastupnika, da se sazove u Ljubljani sveslovenski te istarsko-hrvatski sastanank. Da se to izvede, izabran bijaše odmah

stalni odbor, čiji su članovi svi u Ljubljani stanjući državni zastupnici. Poziv toga odlučilo se, da se u taj odbor pozove također kranjskoga zemaljskoga poglavara i ljubljanskoga građanskoga načelnika.

Svi zaključci sastanka zastupnika prihvaćeni bijahu jednoglasno.

Kako je razvidno iz priobćenoga, stvorio je taj sastanank vrlo važnih zaključaka, za kojih provedba će, kako se ovrsto nadamo, naši državni zastupnici svimi silami nastojati.

Što nas kod ovoga sastanka osobito veseli, to je ono liepo suglasje, ona krasna jednodušnost, hrvatsko-slovenskih zastupnika.

Između svih resolucija za nas je najvažnija ona, koja govori o nesnosnom stanju u Primorju, koje stanje mora se čim prije promijeniti, ako nećemo svi skupa potonuti u moru tuđinstva. Naš narodni obstanak i državni interesi zahtevaju živo, da se već jednom urede nezdravi i abnormalni odnošaji ovdje na jugu monarhije. Mužka, odlučna rieč naših zastupnika pruža nam jamstvo, da će oni prvom prigodom u tu svrhu baciti bilo i zadnju kartu na stol visokoga ministarstva.

Glavna skupština družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

(Konac.)

Njohovoj brzi i bratskom nastojanju svih rodoljuba preporučujemo našu „Družbu“ i vride ih molimo, da bi joj tvorom i slobom utirali put u srce hrvatskoga naroda. Potrebe naše družbe bivaju svakim danom veće, a hoće li se, da ona odgovara svojoj svrsi, to je nužno, da svi, koliko nas ima, upremo svim silama, ne bi li joj olabšali teško doduše, ali i krasno djelo oko narodnog osvještenja. Za to svaki, tko iole može, bilo u veselim bilo u tužnim zgodbama, neka se sjeti onog jadnog mučenika podno hrvatske drevne Učke gore, a i imućnike širom prostrane naše domovine

PODLISTAK.

Buratin

prekraćenje banderijaša.

Komedija za plakat.
 Napišal in Lovričević.
 (Nastavak)
 V. Prizor.

F u n c i j o n i .

(Sada pridju nutar Izdajčić, Kajfčić, Sotonić i Ivačić. Sotonić nosi jednu vrednu a Ivačić jednu debelu, veliku knjigu. Ivačić i Sotonić potanejav malo okole, a onputa reče Izdajčić Banderijašu: „Makako.“ B a n d . (Kajfčić): Ča: to: da? K a j f č i c : Bekal: vam je: — Dobar dan, dragi prijatelju! B a n d . : Toliko tega va jenoj besede? K a j f č i c : A ja vidite, to je vrednost talijanskoga zajjika. Sada stavi Sotonić onu vrednu pred Banderijaša. Izdajčić mu kimne s glavom, da neka poklekne na vrednu Banderijaša-stori, kako mu je on rekval, klekne na kolena, a s rukami se podupre o pod. Izdajčić stavi onu debelu knjigu na pleći i počne sve živo govoriti: Strij, straj, istroj, struj. B a n d . (sam sobom): Ovo je latinski

Ka glava, ka glava je ov naš duhtar! Dokle Izdajčić ono mrmleje. Kajfčić, Sotonić i Ivačić tancuju okole Banderijaša i pivaju:

Bradašina — Banderina
 Per šta noštra arlekina
 Mi pregar šera e matina
 Per Bradina, Banderina
 Vojo bever bira e vina
 Vojo far una feština
 Šule špale de Bradina,
 Banderina — Buratina.

Dokle pivaju, svako toliko greda na stran i toče vino s jedne bačvice i piju ga — udji ga Bled! Onputa se obrne dva puta i Izdajčić zame žmuj vina, kega mu da Kajfčić i pije pivajuć: Ha, la, ba, ho, la, ha, la, ha, la, ba, ho, hop, hop. Sotonić, Ivačić i Kajfčić: Hop, hop, hop. (piju) B a n d . : Uf! već nemorem.

(Izdajčić mu zname s pleći knjigu i hiti na njega jednu dugu kalabrečku veladu, a na glavu mu natakne kalabrečki klubok. Onputa mu opet stavi knjigu na pleći i počne sam sobom govoriti kako i prvo. Na jedanput ga Izdajčić, udri: šibum tako jako, da je sirota, Banderijaš od boli kleknu. Dokle on to dela, Ivačić, Sotonić i Kajfčić piju vino kako vodu, a i Izdajčić svako toliko spratni po ki žmujlić.)
 Izdajčić: Ti no štar furba — Mi te beve vina, ti štar Buratina.

(Izdajčić mu zname s pleći knjigu, udri ga s palicom, pak hodi okole njega i pivaju: Ti no štar furba — mi te beve vina — ti štar buratina. Onputa skoči Kajfčić, a za njim Ivačić i Sotonić pak tancuju okole njega, pivaju kako i Izdajčić i paličaju Banderijaša.)

I z d a j č i c (tancujuć okolo): „Dara, dara bastonara.

K a j f č i c , I v a č i c i S o t o n i c (tancujuć okolo): „Dara, dara bastonara.

I z d a j č i c : Non paura, non paura — quešto poko, poko dura.

K a j f č i c , I v a č i c i S o t o n i c : Non paura, non paura — quešto poko, poko dura.

Izdajčić stane i počne još neč sam sobom govoriti. Ivačić, Kajfčić i Sotonić ga drže za veladu. Izdajčić udri još jedanput Banderijaša no debelem mese, pak zavapije: Ti štar Taljana — ti štar Buratina. — Z vani se čuju koraki. Izdajčić, Sotonić, Ivačić i Kajfčić beže. Oni na vrata Tonka hiti poleje s loncem vodi. Kajfčić je ustaj jedan čas i rekval Banderijašu, ki je još onako stal: Sada smo glih! Ja vam nisam već ni solda dužan!

B a n d . : A sam pak ja Buratin?

K a j f č i c : To se zna. (Pobegne za drugima, a Tonka mu hiti za vrat malo vodi.)

(Konac)sliedi.)

zakljnemo, da ne kasne stupiti k našoj „Družbi“ badi kao članovi utemeljitelji ili podupirajući.

Padjem rada na djelovanje samoga ravnateljstva „Družbe“. Sliedeći liepi običaj prijašnjih godina, središnji je odbor „Družbe“ održavao svakog mjeseca svoje odborske sjednice. Tim sjednicama, koje se održavale u dobrohotno ustupljenim prostorijama družtva „Bratimstva“ u Veloskazu, predsjedao je svakog puta naš voloslužni starina, veleuč gosp. Dr. Vitez, koji nije ni za najnepogodijih zimskih dana požalio ni muke ni truda, već se uvijek našao među prvimi na određenom mjestu. Sakupljeni bi odborici čitali i pretresivali razne podnaske pridšle na ravnateljstvo tekom minulog mjeseca. O svim tim sjednicama vodilo se i posebni zapisnik.

Izim odborskih sjednica održavala se i godišnja glavna skupština družbe, i to kao običajno u Opotiji. Dno 30. julyja prošle godine sastala se u sjajnim prostorijama „Zorin-doma“ liepa kita gospodja i gospodjica, te odabrano kolo prokušanih naših rodoljuba. O teku skupštine govori pobliže tiskano i među članove razaslano „izvješće“, za to meni ne preostaje drugo, no da iznesam predloge, koje je glavna skupština prihvatila a ravnateljstvo izvršilo.

1) Usljed predloga gg. Dinka i Meta Trvajstića, te Dr. Matka Laginje, podnaslo je ravnateljstvo „Družbe“ na c. kr. ministarstvo bogostovlja i nastave, te na njegov pravištenost gosp. ministra predsjednika spomenice, glede ustanovljenja hrvatske gimnazije u Pazinu, i glede ustrojenja pučkih škola s hrvatskim nastavnim jezikom svagdje ondje, gdje imade dostatan broj djece dužne polaziti školu.

2. Polag predloga gosp. Lacka Križa, odaslanika družbene podružnice u Puli, ravnateljstvo je pozvalo istu, da izvede sve predizvide i predradnje za ustanovljenje barem jedne pučke škole u Puli, i da gotovim predlogom dodje pred ravnateljstvo družbe.

Podružnica u Puli odazvala se je pozivu ravnateljstva, a o predlogu, što mu ga godniela, viećalo se ujednoj od posljednjih odborskih sjednica. Konačno rješenje sliediti će pako nakoro.

3) Ravnateljstvo je poprimilo preporuku veleuč. Dr. Dinka Trvajstića, i uvelo cekovane knjizice za jeftinije i laglje dostavljanje novca na centralni odbor. Nu glavni uspjeh rada našega ravnateljstva u prošlostoj godini bilo je otvorenje škola u Kaštelinu i Baderni. Ora dva sela nalaze se u kotaru porečkom, koji je napućen u velikom broju pučanstvom hrvatske narodnosti, a ipak nema nijedne javne redovite pučke škole sa hrvatskim naukovnim jezikom. Dodajmo k tomu još i to, što su ta dva odabrana mjesta dvic važne točke, s kojih bi se vremenom moglo najuspješnije razmaknuti blagotvorno djelo oko narodnog osvještenja u svim onim okolnim mjestima, to će biti svakomu jasno, za što se je „Družba“ već u prvom svom zametku trčila, da ustanovi svoje škole u Kaštelinu i Baderni.

Kako je postavio skupštini znano već iz izvještaja prošlih godina sa otvorenjem škole u Baderni zatezalo se sa strane nadležne oblasti. Već se bilo imenovalo i učitelja, već se dogradila i druga škola u Kaštelinu, a rješenja za Baderu nema. Ravnateljstvo „Družbe“ je u više zgoda nastojalo, da stvar pospjesi, dok je konačno visoko ces. kr. zemaljsko školsko vieće za Istru u sjednici dd. 29./9. 1896. odobrilo, da se otvori škola u Kaštelinu, a za Baderu sjedillo je odobrenje sa strane visokostoga vieća u sjednici od 31./10 iste godine.

Ravnateljstvo se požurilo, da o tome obavijesti dotične učitelje naloziv im, da tako prije započnu svoje školsko djelovanje. I tako već vidimo gdje se dne 22. oktobra 1896 svesčanim načinom otvara škola u Kaštelinu, a bria u Baderni mjesec dana kasnije.

Bili su to dani radosti i utjebe za nevoljni onaj narod, koji je sada vidio izpunjeno svoje davno želje. U Kasteliru upisalo se već prigodom otvorenja škole do 123 djece obloga spola. Tu je namještan za učitelja gosp. Anton Ryšlavi, dotim je vjersku obuku preuzeo dobrohotno i namještan župe opravilje veletalnat gospodin St. avčlik. U Baderni pak, gdje je namještan za učitelja gosp. Ivan Pečarčić, podučava u vjeronauku veletalnat tamošnji župnik Fran Gorec. Koli jednomeu toli i drugomu gosp. vjeronučitelju ravnateljstvo "Družbe" je najusrdnije zahvalilo na trudu. Zivili i množili se takvi dični rodoljubi!

Kao što je u svoje doba školi u Kr. Lucina i u Slumu, tako je onaj u Brgudcu (občina Buzet) "Družba" Sv. Cirila i Metoda priskočila u pomoć s izdatnom podporom. Njezina je dakle zasloga, te se je uz dobru volju čestitoga onoga pučanstva mogla dograditi pomenuta škola, koja bje svečanin načinom blagoslovljena dne 8. oktobra 1896.

Družba je izim toga podarila pomoćnu školu u Krumu liepom svotom, a u najnovije doba doznala je čestitomu gosp. Korbaru, kapelanu u so. Mariji od zadržanja, primjerenu podporu.

Ni siromašnu našu utječu sa mladež nije naša "Družba" pustila s vida. Tekom prošle godine podijelilo je ravnateljstvo među potrebne i vrednije najbolje učeničke srednjih učilišta nekoliko podpora, a nade je, da će te žrtve donieti našem narodu obilna ploda.

Ravnateljstvo se je bavilo u svojim sjednicama i imim životnim pitanjem, zajedničim u prosvjtu našega naroda, te uzastojalo, da doskoči svjetlom i tvorom ondje, gdje je najveća nužda.

Početak je učinjen — bude li u narodu malo dobre volje, konačni će uspjeh okruniti golemo djelo naših prvaka. Teški se na nas svalili dani; odasyud se na nas vrebala. Hrvati i Naši djedi obranili su Evropu od ljutog Azijata, mi pak nastojimo, da obranimo sebe i ovu našu grudu, koja nas je rodila. Da to postignemo, u prvom nam se je redu što čvrste stisnuti uz naše vodje pod svetim i plamedim barjakom "Družbe" Sv. Cirila i Metoda za Istru.

Dopisi.

Stana kod Pula. 1. agusta 1897. Stari je običaj, da se na jutrojnji sv. misi u svetom Domu u Puli čita evanđelje i drži propovied u hrvatskomu jeziku, a tako se mola i one 3 zdrave Marije poslje mise. — Nego ovdješnji "Glorie Pensiero" pred malo dana oboro se ostro proti tomu starom običaju, nazivajući ga provokacijom, i ta navala bit je tako uspjesna, da se je već u sljedećem broju taj list polivalio, kako su mu dali "plena soddisfazione". Da, Basilisco dao je potpunu satisfakciju Martinolichu i izjavio, Bog mu oprosti, hrvatsku rječ iz hrana Gospodnjega. Biskup Flappa zato naravno ne mavi, on je budan čuvar starinskih običaja, kad su na štetu hrvatskog jezika, a kad su na korist našu, nije ga briga!

Ali ako je hrvatska molitva, koja je od vjekova puljskim hramom odzvanjala, sad najednokrat postala u očima naših renegata provokacijom, pitamo mi gg. Basilisca i Flappa: Zar nije provokacija, da u crkvi majke Božje Sijanske, koju je narod svojim znanjem sagradio, nedjeljom po podne crkveni zvonar moli krunica i intonira pjesme u slavu Blažene Gospe samo u talijanskom jeziku? Jest, to je gore od provokacije, u Stani, u našoj Stani, gdje je 90% našega puika, i gdje smo zadnjih izbora za petu kuriju sjajno pobiedili. U ovom potpuno hrvatskom kraju grada, takovo zlorabljenje jezika u crkvi je zločin, jer taj molitva ne služi drugo nego svetstvom odnarođenja naših kćeri i sinova. Srlice zaboli čovjeka, kad čuje i vidi dječica naših sijanskih rodoljuba talijanski pjevati i moliti, ali što će nevoljni kad im drugije nedadu? Oci njihovi trebalo bi, da se pobrinu malo, te da skriše intoleranciju talijanskih popova, koja je dotle doprla, da se n. p. onaj uzor talijanskoga popa Skarpe, komu je rodbina u Dalmaciji među dobrimi rodoljubi, nije usturavno javno vikati na cesti, kad je vidio, da crkvene ključke drži vriedni naš posjednik i kremen g. Travčić: "Cosa lascé a questo croato che legni le ciavi". To je liepi moral narodu!

A zar neznaš ti vriedni pope, da je sasao duh sveti vrhu apostola u prilici ognjovitih jezika — samo zato, da budu mogli propoviedati svetu vjeru u svim jezicima, svim narodima! Da je Bog htio, da se propovieda samo talijanski ili talijanski, onda bi poslao bio duha svetoga ne na

apostole, nego na narode, da ovim a glavni utjera latinski i talijanski jezik. Ali koja koristi vama govoriti. Duboko ste zagrešli! Narod naš imao je do sada u svojoj nevolji jedino utještite u crkvi. Tu je mogao izdati srce pred Vrhijim Bogom u materinskom jeziku. Ali sada već ni to nema. Svećenici su naši proganjali, prišli se žandarima, ako narod bude u crkvam našim hrvatski pjevao i molio. Crkve su mješta, gdje se vodi akcija raznarođenja. Ne manjk drugo nego da povedete na Slavene u Istri-križarsku vojnu, kao u srednjem vijeku pomeranski biskupi, a da se Istra pokrije slavenskim "bielim grobovima"!

Iz Rieke pišu nam 2. t. mj.: U prošlom mom dopisu javio sam, da su skoro nekoje izvanredne stvari priobidili, ali ovo sam mimoišlo misliti, da tu nema izvanrednosti, nu vidim, kako se orđje još o tome piše i razpravlja, pa ovo ma — da i ja dvie o toj stvari napišem.

Bit će vam poznato kako su zadnje polovice prošloga mjeseca riečke, zadarški i trišćanske novine udarale u velike bubnje, da će riečko-magjarsko dražstvo Arpad idći u pohodu braći u Zadar.

Baš na Petrovdan oponodi parobrod Pannonia krenuo je iz Rieke sa skoro 200 izletnika mužkih i ženskih. Kada oni osvanuli izvan Zadra, tu im zadarški Talijanci s parobrodici i glasbom dodjose na susret.

Tu se vikalo i urlikalo "Evviva" i "Ejzen"; tu izvanredno svečanosti, tu riečko-magjarska braća dala predstavu talijansku u zadarском kazalištu. Tu se deklamiralo, tu se pjevalo, tu se trošilo sve po šestnaest, samo da ta talijanska svečanost što bolje izpade. Poslje kazališta Arpadovci pošli su pozdravljeni na parobrod. Razstali se i jedni i drugi zadovoljni. Parobrod je odplivao, ali nakon povratka ovamo počelo su "dolenti note".

Arpadovci, kojim je grof Becker predsjednik, poznata ličnost za predsjedati vazda tamo, gdje se troši, kada su vidjeli, da ne ma više novca, poslali su zadarškoj braći račun, da njim pomognu platiti troškova. Zadrani dakako platše, ali takodjer izbujiše oči, jer nije njim to po volji bilo, kako ni onomu, koga se pozova na objed, pak da mu se pošalje račun. Za tu se stvar brzo doznalo, pa onda nekoji Riečani počeli javno udarati na Arpadovce, a ovi brže bolje prošli u Zadar, da se to za Boga zabašuri. Zadrani se odazvali i poslali ovamo listove, u kojih se hvati braću Arpadovce, njihov odbor, rad, poušanje, darežljivost itd. Tim se punili stupci u "Voce del Popolo". Na ove izjave opet dobiše druge listove iz Zadra, te tako nastao metez, iz koga se je pokušalo izdati udarajuć u poznate stara diple, da su tomu nesporazumku izljudivo sve Hrvati krivi, i to se pisalo u "Voce del popolo"; no radi toga nas glava neboli jer se ovi je i bez toga taj listić zove "oče popola".

Ali i taj recept nije pomogao, jer stvar ne samo da nije svršena, nego se tekar razvijati počela. Više od pedeset Riečana je tuženo i odgovarat će morat pred sudom Arpadovoj direkciji za uvriednu nekakvog poštenja. Ovi će se ljudi međ sobom hockati, što je i naravno, jer Magjari, Riečani i Zadrani Talijani mogu jedni druge kako tekve prividno slaviti i dizati nebo pod oblake, ali da se u jednom kotlu kuhaju, nebi njm se (kako pjesnik veli) niti čorbe pomjžale.

Do vidova!

Rokas.

Iz Opatije pišu nam 3. t. mj.: U nedjelju dne 1. t. mj. privredio je naš "Lavor" u "Zorinim" prostorijama, kraj pokrilitih stlova, svoj treći koncert. Obje dvorane malo da nisu bile dubkom pune. Obćinstvo je bilo birano. Drago nam je zabilježiti, da se je pozivu odazvala i nekolicina braće Srba iz Banovine, koji su sada naši liečilisti gosti. Hrvata od tamo valjda još nema ovdje. Sve tjeke programa, a navlastito Broževa glasbena slika "Moj san" bijahu vrlo točno izvedene. Silno povladijvanje i neprekidno klicanje svjedoči vječitnu i zbora i kapelnika gosp. Kellersbergera, tako, da smo se opet jednom uvjerili, da se na našoj taoburi mogu proizvajati glasbeni umotvori svake vrsti.

Kad već govorimo o "Lavoru", veći nam je podjednako još nešto. Želili bismo naime, da uprava toga miloga nam društva neizbjegava odviše hrvatsko ime, jer ima zlobnika, koji se nestide kazati, da to hrvatsko nekomu zandara. Svoju trdnju podkriepuju naime time, što se je onoga dana, kad se je "Lavor" konstituirao, go-

vorilo i o promjenah pravila u tom smislu, da se dotadnji patrijarkalno ime "Opatijsko pjev. društvo Lavor" zamjeni jedino opravdanim imenom "Hrvatsko pjev.-tamb. društvo "Lavor" u Opatiji". Ta prijedbba nekomu nije bila poćudna, pak se je neopazice makom preko nje prošlo. Tadaanja uprava, koja je i ponovo ostala na vladi, bila je posredno i privatnim putem i po neki, lahko shvatljivi način, štampom podsigjećivana, da se u tom smislu popravi. To još ni danas na našu žaloat nije izvedeno.

Ma da i spada u njegovanje glasbe — što je zadatak našega "Lavora", i tambura i pjevanje, ipak je naša skromna želja, da bi se uz tamburu primjerenogje govala i pjesma. Jer kad je hvalovriedno, da se udomaćuje narodno to naše glasbalo, tako bi bilo opet žalostno, da se nasukroz napusti miloglasno pjevanje. Da blagotvornije na um i srce ljudsko utječe čista i iskrena pjesma, nego li tambura — priznat će nam valjda svatko. — A dobro bi i liepo bilo, kad bi nam "Lavor" toli jedno koli drugo — u jednakoj mjeri — uzdržete prihativao.

Uzdržite dakle gospodo prema kratkim ovim našim željam, pak vam neće izostati obćenito priznanje.

Dr. Pravica.

Iz Labina pišu nam 29. pr. mj. Kolika razlika g. uređniče, između danas i između neđavne prošlosti.

U vrijeme izbora za V. kuriju grčila su ružila školska djeca naše izvanjske ljude na sve moguće načine; ona se dapače na seljake i kamenjem nabacivala. Učitelj, rodom Talijan, videći taj divljački čin školske djece, pokara ih sljedećeg dana u školi rekavši im, da se nisu jučer ponicali na ulicah ni pristojno ni kričanki. Zar nesidite, reče im učitelj, da ti vanjski ljudi obđajavaju vaša polja i vinograde, da sav svoj dobitak iz ugledavne nose u grad, da Vas hrane i uzdržuju...?

Za ovo oćinski i kršćansko pokaranje djece doznali su roditelji, labinska gospoda pak uđi pisati na sve strane proti učitelju zahtijevajući, da se odmah odstrani. Školsko oblasti povelje iztrgavu, a pošto se stvar dugo zatele, reč bi, da će učitelj i nadlje u ovom gnjezdu učiteljvati i tekar onda oći, kad bude mogao zadobiti bolje ili bar jednako mjesto. Oći će bez dvojbe odavale ali kad bude njega volja ili kad nebude nikako otkodjen ili bilo pred kim ponizen.

Sada čujte kako su postupale prije desetak godina duhovne oblasti proti jednom našem svećeniku, služujućemu u ovom talijanskom gnjezdu. Taj svećenik nije glasovao kod jednih izbora po svojoj duševnosti sa talijanskom gospodom. Ova gospoda napisala proti njema a na njegove stavešine crnu knjigu laži i kleveta. Tri dana kasnije bio je taj svećenik premješten na svoju materijalnu šteta i na duševnu šteta našega izvanjskoga bogoljubnoga puika. Tomu se radovali građani, kojim je crkva i sv. vjera deveta briga. Svećenik morao se liti kao kakav zločinac, da se razmatrenoj framesanskoj gospodi zadovolji. U tom vam leži gorispomenuta razlika.

Franina i Jurina

Jur. Ča da imaju g. kapitan jenega nove prijatelja i socija?
Fr. A je onega od devic z Opatije.
Jur. Viš vraga, veramente su pred nekoliko vremena susedi bili. Oni su se valjda onputa sprijateljili.
Fr. Če bit, zač prej da je govoril kapitan: tega se mora da z Opatije strati, a sada se gledaju kako da su brati.
Jur. Ča češ no, su se našli. Sad je barem Kristić narasla kumpanija.

Fr. Si činja, Jure, da već neće falit popi u našoj biskupiji?
Jur. Od kuda će doći?
Fr. Čoja sam, da se odplu nove seminarie u Premanturi.

Jur. Ča u Premanturi?
Fr. Ma da, u staroj školi.
Jur. Vidi vraga, a sada će Primantura lipo napredovat i pop miali gradit škola.
Fr. Stija bi on, ali da mu narod gradi za niš; zato delegat i buba na oćelo, ali mislim, da mu neće valjat. Pozna narod svoje prijatelje.
Jur. A pa ča bi mu štala služila?
Fr. Govore da će počet gojit kravica u veliko.
Jur. Ča ti se para, ne bi i zato bila dobra stara škola?

Fr. Ž ni deju, da su poneđeljak videle kako j Izdajci svojuju kripićinu frčel kako da bi ga si prazi gonili.
Jur. Po svelega Kirina imal je zač frčel, zač bi bil tačas bez kripićini i one mrcini ostal.
Fr. Oho!
Jur. Ča neznaš, da su ga oćeli rubat?

Fr. Po Rnkavaćine, da će bit, ako će Bog, ovo leto dobrana letina od mladeh maćic.
Jur. Tr nekog Boga da kada ni druge letini.
Fr. Ja, temu neskođi ni saša ni gradica.
Jur. Neznam kako će bit kada počma njavkat.

Fr. Kaffu, da su storili za maćjega kuratura pul Turak.
Jur. Tr on je za to fanjski; zna piftamentu krovit, po sekulacione klafit, inventariji tenfat, i kada zemlju mare, verugi ponašat.
Fr. Ma pul Turak da neće bit ča glodat.
Jur. Paraš, da neće on i tamo kakovu košćinu nač.

Fr. Kajšna, da se već jadi, da ga tako zovu.
Jur. Tr je sam to ime zibrat.
Fr. Po pravice liepi bi mu pristalo Jeda, kada j svoju starinu izdat.
Jur. A ča češ pak dat njegovemu kumpanija?
Fr. Imaš i ti pravo.

Fr. Ugoni, ako si vredan, koliko je trubil ki plaćaju maćju "Stogn" ?
Jur. Ja, ako računamo po onen, kako va njoj lažu, moralo bi jih bit barem 10 jezer.
Fr. Ala dan valje svojuju glavu ako jih je ni sto.

Fr. A ki plaća tako spendije?
Jur. Istarski Talijani, ken su se maćji prodali.
Jur. Je l' to moguće?
Fr. Samo jedan s Parenca, ki se je Kastavćini pretiil, da će ju za vavek šundrat, šalje maćju na mesec 8—10 petać.
Jur. Onda njim je lahko manjesat i prelatat.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri bilo je sabrano u Kapeli kod domoljubnoga upravitelja L. Lukacića a 2 for. 50 nč.

† Jelisava Vlah-Maurel. Ie Kastva javljaju nam tužnu viest, da je tamo preminula dne 3. t. mj. nakon duge i težka bolesti okriplešna svetotajstvi naše sv. vjere, vrlo čestita učiteljica g.đja Jelisava Vlah-Maurel, supruga premano umrvega blagopokojnoga učitelja Josipa Vlaha. Sprovod krenuti će danas iz kuće žalosni na groblje sv. Lucije, a zadušnice za pokojnika pjevati će se sutra dne 6. t. mj. Vjčni pokoj vrloj učiteljici i čestitoj Hrvatici.

K našoj viesti "Biskup v blagoslov" priobćenit u zadnjem broju, javlja nam jedan naš svećenik ovdje, iz mjesta koliko sieti. Ona Vaša viest uznemirila je silno nekoje talijanske svećenike, koji među sobom priznaju, da se je onim očizilo njihovu političku svrhu. Koli bezobrazna su nekoga gospoda iz onog odbora, razvidno je odatle, što imade među njimi i takovi, koji su u sadašnjem biskupskom konviktu u Trstu izškolan, a u proglasu tvrde, da je taj konvikit samo za one, koji govore njemački i slavski. Jedan vrlo čestit svećenik po rodu, jeziku i činstvu Talijan rekao je oćito, da rećeni odbor neima druge svrhe nego potalijančevanja puika ove biskupije; on da će to, utrebati li, i sam presv. gosp. biskupa kazati. Rekao je dapače, da će gospoda od odnora otjerati, ako dođu k njemu po novac. Biskupov blagoslov osuđuje taj svećenik najodudničije. Bude li trebalo, mi ćemo i imenovati toga svećenika onomu, koji je interesiran.

Za našu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. Svako od Hrvata, gdje god se on nalazio, mora biti poznato kako je očajno stanje nas Hrvata u Istri. Sa svih strana se navlažu na nas Hrvate i Slovence u Istri. Naši neprijatelji nalaze izdajstvo pomoć proti nama u oblastim i kod onih koji dozvoljavaju, da se naša zakonoma zajednicama prava od naših neprijatelja kroje, te se nas Hrvate i Slovence u Istri postavlja izdaj. Zakona. — Sveam bi možda pomoću Božjom i naše braće odolili, ali teško ćemo odoliti pokunjanim naših din-dušmana, da naša djecu odnarođe. — I silom — kao janjčari — i mitom — kao hajduci — tjeraju našu nevnu djecu u svoje "Legine" škole, gdje ta djeca ne moraju svoje materinski jezik i svoju domovinu, gdje ja naša djeca pripravljaju buduće izdajice i hulitelje svoje domovine. A sve to biva ponajpake radi toga, što mi Hrvati i Slovenci nemamo — premda bi po Boga i zakonu morali imati — svojih pučkih škola. Družba sv. Cirila i Metoda postavila si za sadom, da tomu slu doskoči i da po mogućnosti preduzetne našoj narodnoj propasti — našim posvemašnjemu odnarođenju! Teške, li zadake ako se pomisli, — da u Istri imaše od 17.000 najviše hrvatske odnosno slovenske djece bez škole, bez obuke. Otkle da družba namakne sredstva za ustrojaje i uzdržavanje tolikih škola? Dužnost je dakle svakoga pravoga prijatelja naše još zelene grane u Istri, da družbi prikoči na pomoć u koliko njegove sile dopustaju. U tu svrhu postavljamo sljedeći predlog:

Neka se širom naše domovine najdže bar stotina rodoljuba, koji će se obvezati, da će blagajniku družbe u Volosko šljati svaki mjesec dobrovoljni prinos od 1 for. i koji će taj prinos također točno šljati. Mi ni najmanje ne dvojimo, da će se širom naše domovine naći toliko poštenjivih rodoljuba. Doprinisanjem prinosa imalo bi se započeti već ovaj tekni mjesec a pre-stalo bi se kad nebi pojedini — bio — već u stanju da živuje taj forint na mjesec ili kad bi stanje družbe postalo tako povoljno, da nebi trebalo takvih prinosa. — Rodoljubi, koji pristaju na ovaj predlog, neka izvole poslati svoje mjesečne prinose po 1 for. na velenč. g. dr. Nika Fabianca, blagajnika družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Voloskom. Podpisani ovo prvi šalju u to ime na ruku družbinog blagajnika po 1 for. ključić: *vivant sequentes!* Molimo sve hrvatske i slovenske drugove, da ovaj poziv-predlog preštampati izvole.

Istran Hrvocij. Hrvocij Istranici.
C. kr. poštini nadkomesar Petar Corrà odlazi. Poznati prijatelj našoga jezika i naroda c. k. poštini nadkomesar g. Petar Corrà odlazi se uopisom, da nakon više mjeseca, što je imao odayte u Trstu se liči, naposljet ipak već jednom odputuje na svoje novo mjesto:

Za "populnicu" doznaje je ovih dana, da je umro ovaj ne-reteti Maister, bivši pošti odpravitielj u Legatu, kojega je on moralno upropastio i siromak našljed toga teška bolest zadobio.
Doznajemo, da se je g. Corrà nekome od nekih prijatelja pohvalio, da je sada bogatiji nego li ikada prije, jer da je primio mnogo novaca pod raznim naziv, kao *doplatak, putni troškovi, odškodnine, nagrade* itd. itd. Mi mu zelimo, da taj novac uživa u miru, da bude sretan tamo, kamo ide, i da nam se više nevrati ovakav.

Kako se i tko širi anarhizam? Poznat je izgrad, što se ga je počinio jedne nedjelje prošle korizme s glasbom na Voloskom, bez da se je od koje strane imalo redovitu dozvolu za obhol ni za glasbu. Glasba, pod vodstvom izgradnika svirala je c. kr. kotarskom kapetanu Alojziju Fabianu na Voloskom i on ju je zadovoljstvom slušao. Dajati obhol u Lovran bio je zaprieten po obć. glavyaru Voloskom Dr. Andriju Stangeru. Izgradnici išli su istom s. kr. kotarskom kapetanu, te pak s glasbom u Matulje, a po podne a istom po raznih selih Kastavštine. Zandarom, pitajući jih za dozvolu odgovorili su, da neimaju pismene dozvole nego ustmenne od c. kr. kotarskoga glavyara. Stvar da je oblastim u rukah, ali do sad nije još po stopak proti izgradnikom, propjeden, premda se je ono dogodilo u marcu a sad smo već u agustu. Koje čudo, ako se je silian pače i gori, slučaj dogodio prošlih dana u Podgradu. Tamo je obćinski glavyar, na temelju zakona, dozvolio jedan ples za blagdan sv. Jakova, kako svake godine! Drugoga nije dozvolio. Oni što su ga želili privesti, napravili su pismenu pritužbu ili molbu na c. kr. namjestništvo u Trstu; i neki njih odnesli ju sami tamo. To, na c. kr. namjestništvo; da čit njim rekli, da

imadu prije, idu na c. kr. kotarsko glavyarstvo, te su sami tako uljudni bili, da ga precratili naslov na c. kr. namjestništvo, i zamjenili ga sa onim na c. kr. kotarsko poglavarstvo. Pravo bi bilo, da su jih podučili o zakonu, po kojem spadaju dopusti za plesova na obćinskoga glavyara, odnosno putem priziva, na obćinsko zastupstvo, i da c. kr. oblasti neimaju ništa kod toga. Odnosi su pritužbu ili molbu već početkom tjedna na c. kr. kotarsko glavyarstvo. Kad su se tu tužili, da njim se dozvole dalo nije, primetno njim je c. kr. kotarski glavyar: *Kako ste si izabrali, tako imate!* To bijaše napeteno proti zakonito postavljenu poglavyaru obćine, bez da je c. kr. kotarski poglavyar njega ni saznao! Što njim je dalje c. kr. kot. poglavyar rekao, nisu pripovjedali. Svakoako, najmilim glasbu i priredili prostor za ples. Neimaju ni petak, dakle dva dana prije blagdana, pismenoga odgovora od c. kr. kotarskoga poglavyara, brzojavili su na istoga i platili odgovor.

Sav akt ujedno sa čistom blanketom za odgovor poslao je c. kr. kotarski poglavyar obćinskom glavyaru, i pozivao ga, da stvar riješi s misliju s 38. obć. reda. Taj s kaže, da se medju ostlim onaj komu se nedozvoli plesa, može prizvati na obćinsko zastupstvo. Pravo bi bilo, da je c. kr. kotarsko glavyarstvo poslalo stvar pritužiteljem, nek se obrate sami na zastupstvo, kako to zakon hoće. Ni uzav da je pravo i ovako, svakoako je jasno, da se obćinske sjednice nije moglo sazvati da odmah o stvari za dan 25. julya, kad je stvar dobilo 24. julya, pošto se poziv k sjednici mora razaslati bar tri dana prije sjednice.

Obćinski glavyar javio je stvar pritužiteljem odmah subota dne 24. julya, opzkom, da će stvar predložiti obćinskom zastupstvu i daljnjom, da ostaje kod svoje prvajve odluke, naime da drugoga plesa nedozvoljava.

Došao je dan 25. julya. Malo prije svršetka svečan s. mise išli su ti pritužitelji, prireditelji plesa bez dozvole, s glasbom na obćino mjesto, i kad je sv. misa svršila; zasvirala je glasba pak svira juš jela Podgradom, zaigrala pred c. kr. sudom; i onda išla na plesiste, i svirala tu, i plesalo se sve u šestnaest. Mjestašni zupan i poljski čuvar rekli mužem glasbe, da neimaju dozvole svirati; oni su odgovorili, da sviraju jer su najmljniji, i svirali su. Jadan od naručitelja glasbe rekao je, da on vodi glasbu. Zupan išao je sa obć. slugom pitati jih za imena; prvi koga je pitao, rekao je, da se zove Ivan Naberzgoj — dakako, da se tako ne zove. O. kr. oružnici, da su već prije jednom rekli, da njim ne treba javljati o plesovih, jer to na nje ne spada. Obćinski glavyar u 11 1/2 htjeo je brzojavno obavijestiti o tom c. kr. kot. glavyarstvo, i pitati asistenciju žandarmerije, ali expeditorica nit meštar pošta nisu htjeli brzojavke primiti, jer da je već 11 1/2 prošlo. I to nek bude dokazom odnošajem u kotaru, komu je na čelu c. kr. kotarski poglavyar Alojzij Fabiani. Ljudi, koji neće da znaju ni za zakon ni za oblasti zakonito obstojeće slave npravo orgije, pod. . .

Opazamo još samo, da su muzikaši iz Materije, a. da se je taj nedozvoljeni ples priredio kod muža, stojećega u rodnoskoj sveszi sa Francescom Marottijom i mestrom c. kr. pošte Petchom.

Razprava proti bivšemu obćinskomu blagajniku u Motovunu L. Corazza. Dna 27., 28. i 29. pr. mj. vodila se pred porotom u Rovinju razprava proti bivšemu obćinskomu blagajniku u Motovunu L. Corazza radi pronevjerjena obćinskoga novca. Otužnica glasi, da si je otuženi pri-svoju obćinskoga novca u iznosu od for. 4669.43. Pošto bijaše to pronevjerjenje odkriveno i oblasti dopjavljeno, vratio je otuženi nešto od gornje svote obćini a za ostatak podložio je svoj posjed.

Porota ga je rješila otužbe, jer da bijaše u službi samo *nemaran*, i len.

Ovo je u kratkom roku druga porotna razprava u Rovinju, kod koje bijaše otuženi radi pronevjerjena otužen, pak od porote rješan. Prvi je nai-e bio poznati Leopoldo Ivancich, a sada eto L. Corazza. Mi doista neznamo, tko je kod tih otužba i razprava na Jaku ruku postupao, državno odvjetništvo ili porota.

Poštanski pečati u talijanskom ili njemačkom jeziku. Opazamo na pismih, dopisnicah itd., dolazećih iz čisto hrvatskih ili iz mješovitih mjesta, u čisto talijanskom ili njemačkom jeziku. Za danas imenujemo samo nekoje: od tih pošta, pozivljuju jedno obć. glavyarstva i pojedine rodoljuba, da neimaju svoja sveta dužnost, je da odulečno zahtjevaju — našemu jeziku — na pečatili ono mjesto, koje ga ide. Te pošte

jesu: Volosko, Opatija, Boljun, Pazin, Tinjan, Cerovlje, Opatija itd.

Iz Zameca, obćina Motovun, pišu nam, da je tamo prezalno čestit naš rodoljub Sebastian Sebenić, koji bijaše u knji tamošnjega vriednoga Hrvata obć. zupana i zastupnika Petra Labinjana. — Vječni pokoj podieli mu Gospodine!

Premjene sa vladi i odlikovanja u Hrvatskoj. Službeni list "Narodne Novine" donosi ovo: Odjelni predstojnik g. Dane Stanković umirovljen je, pa je prigodom svoga umirovljenja dobio velekrat reda Franje Josipa; Svetozar Kukečić, komandni krst istoga reda; bivši podpredsjednik sabora Hinko pl. Francić viteški krst Leopoldova reda; zastupnik i sveučilišni profesor Armin Pavic i Gjuro pl. Gjurović, red željezne krunice III. stepena. — Nadalje imenovani su: Odjelni predstojnik Oto pl. Kravčević, dignut je sa svoga dosadašnjega mjesta i imenovan predstojnikom nutarnjega odjela; državni odvjetnik Tomo pl. Kraljević, državni nadodvjetnikom, zamjenik drž. nadodvjetnika, dr. Nikodem Jakšić i odjelni savjetnik dr. Ivo Malin; banskim savjetnicima kod zemaljske vlade. I tako se je sve obistinilo, što su prije iste novine opravdavale.

Vrhunac talijanske kulture u Istri. Iz Materade — obćine Umag — piše nam prijatelj, koliko sledi: Našega velevidnoga posjednika M. Tonkela zadesila je prije 4 mjeseca velika obiteljska nesreća. Umrla mu je najine vriedna i dobra snupruga ostaviv njega i drobnu djecu u velikoj tuzi i žalosti. Da se odmah bar nekoliko miloj pokojnici dao je u Trstu izklesati spomenik sa kratkim hrvatskim napisom. Taj spomenik postavio na grob prijavi obćini u Umagu, da će platiti dužnu taksu za mjesto. Obćina mu pošalje nalog, da plati kupljeno mjesto i da baci sa groblja spomenik u roku od tri dana, jer da mu nedozvoljava spomenika sa hrvatskim napisom. Slobodno mu je postaviti spomenik sa talijanskim ili latinskim napisom, nu nipošto sa s i a v s k i m.

Naš Tonkela nije dakako hotio pokoriti se tomu neopravdanomu i nezakonitom zahtjevu. Na to pošalje obćinsko glavyarstvo svoga slugu i jednoga težaka, da baci dolji spomenik. Taj nalog bijaše izveden i danas se nalazi spomenik na ulici rastavljen na više komada.

Tonkela učinio je proti nalogu obćinskoga glavyarstva pritužbu na c. k. kotarsko glavyarstvo u Poreču. Ovo se je, već bi odmah popitalo na obćini u Umagu kako stvar stoji, ali obćina ili nije odgovorila na taj upit, ili njoj je politička oblast u Poreču dala pravo, jer prije nego li je Tonkela dobio rješitbu iz Poreča spomenik bijaše već porušen. I proti tomu postupku učinio je Tonkela utok na u mjestništvo, odakle očekuje rješitbu. Ne dobio li povoljan odgovora poći će dalje dok nezađubi svoje pravo. Gospoda na obćini u Umagu nehtjedeše dapače ni primiti spomenutu taksu već se je načelnik Tonkeli zagrozio, da će mu dati izkopati snuprugu i zakopati ju u skupni grob. Ti širitelji talijanske kulture se pozivlju na nekakav pravilnik (regolamento) za svoja groblja, kano da njihovi regulamenti i više vriede nego li zakoni, koje je naš cesar i kralj potvrdio i po kojih imademo pravo svuda rabiti naš materinski jezik. Ovaj čin talijanske gospode u Umagu pokazaju koliko njim je stalo do zakona i pravice.

Izlet Slovačkoga pjevačkoga društva u Vipavu. Odbor našega pjevačkoga društva priredjuje za nedelja dne 15. agusta za svoje članove i gostove izlet vozovi u Vipavu. Odlazak iz Trsta u 4 sata u jutro; povratak iz Vipave na večer u 9 sati. U Vipavi pjevati će pjevači kod sv. mise i poslije podne na koncertu, kod kojega će sudjelovati i tamburaški zbor iz Trsta. U Vipavi čine za taj izlet tamošnji rodoljubi velike priprave. Vožaja za pjevače tamo i natrag stojeći će for. 2; pjevačice su proste od vozarine. Odbor se nada obilnomu sudjelovanju pjevačica i pjevača.

Iz Buja pišu nam 26. pr. mj. Čitali ste bez dvojbe, da bijaše zatvoren učitelj glasbenog društva C r e v a t o radi nekog uglasbenog komada, kojim se je hotio prikupiti prekomorskoj braći. Takovih Talijančica imade medju nama i viša, nu oni su oprezni; pak znaju prijateljski obćiti i sa carskim službenicima u Poreču, Trstu i drugdje. Inače je ovdje zlo vidjen svatko, koji iskreno izpovjeda, da je odan našoj slavnoj vladajućoj dinastiji. To vriedi osobito za našu gospodu. Eto vam primjera:

Prošloga aprila navali dvojica gradjana na našeg trgovca A. D. iz Krasice radi toga, što je bio nedjelju pred tim u Bujah u društvu prijatelja, koji su tražili

od kromarjice, da skine sliku kralja Umbertoa, sa zida. Jedino radi toga, što je bio u računom društvu, navališe nani, odarise ga i jedva se u bjezu spasio.

Kako pišu krasne talijanski novopisane talijanke u Ljubniju. Od tamo nam šalje prijatelj u prepisu jedno talijansko tobož pismo jedne pristalice matuljske mačje, koje ovako glasi:

Carrissima miya conjata
con geste per di rige lo ti faccio savere il nostro bon stato di saluta e cnsi spero segue losteso di te e di tua Famija para Tonka lo ti spedira oio s Buttigie Duve te mandamo a ti che ve sija per le Feste Fele in Bona Allerija e noi procuremo parare in Bona allerija come duve vecetti la Catiza vinira sabato vijen aspartarla per che come ogi nonla poteva venio lo ti salutemo tuti di corre con tuti una parola.

Adijo Boh
Resto tua cara conjata
N. N.
Naslov jest:
Egria Siora
N. N. . . . ch
fi u e.

Pak da nije ovo divna talijanština! Njom se mogu doista ponositi širitelji nove kulture u onih stranah. Il je to možda ova izticana starina tamošnjih propalica, izdajica i odmetnika?

Tuđa. Iz srednje Istre javljaju nam, da je prošloga četvrtka žestoka tuđa: potakla obćinu Tinjan sa sv. Petrom u šumi, poreznu obćinu sv. Lovreč pazenatički i dia susjednih obćinah. Oblasti! sjete se nesrećnog puka!

IX. skupština "Zaveza slovenskih učiteljskih društav" obdržaje se jučer i danas u Celju.

Lovranske pacuharje. Kada osako

jako stegli, kamo čete drugamo, ako ne na Stubičku pod ježi. Tu čete navadno naše starce s pipicami i čit čit jih, kako po cele ure kunišaju i štrčavaju, a to sve samo od pituliki, od te blazene pituliki. Tu jedan kritikuje ovo, drugi ono; treći se jadi i skače na nogi i maše s rukami, da mu valje tabak s pipice odleta, onde pak četvrti preti i vapije proti Hrvatom, proti "Našoj Slozi", proti Mandiću, Spinciću, Laginji, Stangeru, Turčiću, proti barbe Tončiću, proti svim i svakomu . . . tu se vrišti, klijane, sakrabojta, pljuca i tuče po koleneh, kako da sa brizna kolena kriva, ako je za Lovrana *salpata* pamet i razum zvišel; tu je celi samoj, potkranja, skrabanjanja, inšoma prava Babilonija i Babilonija. Starci se aspuhajuju, črjene, bledju, tresu se, svadžaje se, grme, kako da su na brode, kada je *ragan*. Tu oni kroje *karti grafiki* od celoga sveta; navešuju *geri*, njave Hrvate — ah! to Hrvate, da bi njim ih poklat, podavit. I ako njim ki ča prebije, najmanje ča bi dobil, bilo bi: *Taž, ve šu un azino, un anjorante, un Stupido*. Nijedan ih ne zna *saldat* onako, kako naša Franceska. Vi ju poznate dobro, onu staru i dobru Francesku, ka nas je svet pokrpala. Zlata je to ruka i igla od vavek bila. Čujte, kako bi ih ona osapunala: — *Mrske je-tiki, aj bite bolje stotli, da greste doma, i da zamete krunice — diagrajce. Dajte im po celi božji dan tuzanj i test . . . kvoje, ter kajo*. A ako bi te videla i svojca starega, odurilsa bi mu: A ti, ča negreš doma! Ala, hodi potaknut i nastaviti, dokle ja pridem, ala poberi se najednput, si me razumel hrvatski?

Za to hrvatski prelati bi se sada cele četiri ure. — Kakov vratji hrvatski mi govorimo istrijsanski, skočili bi stari Tonić, kako da ga je buha ujila. Jedan dan sam mu pak ja rekao:

— Tonić, drakote čire na lovransko bunardo? On jo va mas žbališ z otvorenilim usti. — Ča ne odgovarate, sam mu rekao. — Ne razumem ja toga, ne, rekao je on mane. — A kako to, sam se ja na to nasmel, ter "drakote čire" je po istrijsanski. Stari Tonić je mučal kako i zid. I drugi su već bili počeli govorit. — Š, el ga rajon — fol dun can, ga rajon! Na to skoči Beljamine: "Mi smo Slavinci, Slavinci oni neki tovari, ki se daju prestrašit od njega. — Ma ja! Špeta merio! — Počel sam ja onput: — Vi govorite, mi smo Slavinci. I ja znam, da smo, i zahvaljujem zato dobrom Bogu; Vela je faneja slavenskoga puka; ima nas preko sto milijuna, to će reć — više lego je zvezd na nebe. Nego Beljamine, da Vas ja malo pitam: — *Jaki siluvite; pane Beljamine?* — *Baaa!* Ča stojte tu z otvorenilim usti, mi ne odgovarate. Ter ja to čisto po

